

Секція 4

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СФЕРИ

УДК 657

Т.П. Барчак, асп. (*ЖДТУ, Житомир*)

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ПРОФЕСІЙНІ РИЗИКИ БУХГАЛТЕРА

Професійна діяльність бухгалтера постійно здійснюється в межах норм професійної етики, однак постійно перебуває під впливом загроз щодо дотримання етичних норм. Це зумовлює існування суб'єктивних та об'єктивних професійних ризиків бухгалтера. Вказані ризики та їх наслідки є факторами впливу на якісні показники діяльності бухгалтера, зокрема на достовірність фінансової звітності. Тому, однією із значущих проблем професійної діяльності бухгалтера залишається ідентифікація його професійних ризиків, оцінка їх ступеня та можливих наслідків, а також визначення видів відповідальності за завдану підприємству та/або третім особам шкоду.

Дослідженнями ризиків професійної діяльності бухгалтера займалися такі вчені, як А.П. Альгін, І.О. Арлюкова, А.Ш. Джангетов, А.П. Задков, І.В. Єсарєва, О. Королева, Я.В. Соколов, А.С. Толстова, Т.Є. Хірная, О.В. Цветкова, А.Є. Шевелєв, О.В. Шевелєва. Проте, незважаючи на значну кількість публікацій, залишаються невирішеними питання якісної та кількісної оцінки професійних ризиків бухгалтера.

Отже, професійний ризик бухгалтера – це ймовірність завдання фінансових збитків суб'єкту господарювання власними об'єктивними рішеннями та суб'єктивними діями. Якщо об'єктивні ризики прямо не

залежать від бухгалтера, то суб'єктивні – мають ряд факторів впливу, які слід ідентифікувати, оцінити та прийняти чи уникнути їх проявів.

Питання оптимізації професійних ризиків бухгалтера є завжди актуальним. Від цього залежить і репутація суб'єкта господарювання, і імідж самої бухгалтерської професії. Ціна за достовірності облікової інформації є досить високою, тому управлінська ланка будь-якого суб'єкта господарювання намагається впливати на ступінь професійного ризику своїх підлеглих, зокрема бухгалтерів, та мінімізувати його негативні наслідки для підприємства. Виходячи з того, що управління ризиками складається з декількох етапів (ідентифікації ризику за видом і частотою виникнення, якісна оцінка ризику з врахуванням зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на нього, кількісна оцінка ступеня ризику та його ймовірних наслідків, обрання методу управління), пропонуємо дослідити значиму ділянку в цьому процесі – якісна оцінка професійного ризику бухгалтера, яка у поєднанні з кількісною оцінкою формує уявлення про доцільність прийняття або уникнення ризику.

Одним з найбільш ефективних, на нашу думку, методів управління професійними ризиками бухгалтера є страхування, яке мінімізує вплив негативних наслідків від дій працівника на суб'єкт господарювання та/або третіх осіб (наприклад, інвестора, який скористався недостовірною бухгалтерською звітністю). Однак, в нашій країні страхування є не досить поширеним, зокрема у бухгалтерській професії.

Наразі в Україні (станом на 01 жовтня 2018 року) вітчизняні страхові компанії при страхування професійної відповідальності застосовують страховий тариф від 0,1 до 5 % страхової суми (загального ліміту відповідальності за договором страхування). Розмір страхового тарифу залежить від багатьох факторів: стаж професійної діяльності, кваліфікація, обсяги надання послуг, розмір страхової суми, строк страхування тощо.

Тому задля оптимізації рівня професійного ризику бухгалтера, не витрачаючи час та кошти на пошук прийнятного для підприємства договору страхування професійної відповідальності (принаймні на перший час), пропонуємо внутрішній метод управління суб'єктивними ризиками бухгалтера. Даний метод полягає у жорсткій системі підбору працівника, якісній та кількісній оцінці професійного ризику бухгалтера.

Зупинимось на критеріях якісної оцінки професійного ризику за кандидатурою на посаду бухгалтера (або вже працюючого облікового працівника). До них нами віднесено наступні фактори впливу на ступінь

ризик: освіта, спеціальність (напрямок підготовки), кваліфікація і дата її отримання; загальний стаж роботи і стаж професійної діяльності бухгалтера; попередня посада і тривалість роботи за останнім місцем працевлаштування; причини звільнення; факти відповідальності за результати діяльності; форма та розмір відповідальності; наявність судимості за корисливі злочини; факти укладання договору про професійну відповідальність та самострахування; наявність і кількість заявлених вимог за останні 3-5 років від осіб, яким було завдано збитків внаслідок професійної діяльності; факти розгляду таких вимог в судовому порядку та відповідні розміри збитків.

Отже, запропоновані критерії якісної оцінки ступеня професійного ризику бухгалтера є складовою внутрішнього методу управління ризиками, який дозволяє уникнути негативні наслідки такого ризику через відмову працевлаштування або ж через прийняття оціненого рівня ризику працевлаштованого бухгалтера та ймовірних наслідків його професійної діяльності.

УДК 378

І.А. Бігдан, канд. екон. наук, доц. *(ХДУХТ, Харків)*

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ФІНАНСИСТІВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ВИМОГ РОБОТОДАВЦЯ

На сучасному етапі вища освіта виконує низку важливих функцій: відтворення та розвиток знань, формування світогляду та загальної культури молоді, розвиток науки, формування наукових кадрів, розвиток інтелектуального потенціалу, підготовку висококваліфікованих фахівців для всіх сфер економічної діяльності, і, зокрема, сфери фінансів, банківської справи та страхування.

Підготовка висококваліфікованих фахівців в зазначеній сфері здійснюється за освітньо-професійними програмами та навчальними планами, які містять перелік нормативних та вибіркових дисциплін професійного та практичного спрямування. В цьому сенсі важливого значення набувають питання якісного їх наповнення, орієнтованих на задоволення вимог роботодавців до випускників вишів. Саме від роботодавців, які є непрямыми споживачами освітніх послуг, залежить їх подальше працевлаштування. Разом з тим, як свідчить практика, з одного боку, сучасний роботодавець є досить пасивним і фактично не бере участі